

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering
Mevrouw drs. A.C. van Huffelen
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/bs/2022-U067

Uw referentie

Datum 30 juni 2022
Betreft Onderzoek opvolging adviespunten ATR

Geachte mevrouw Van Huffelen,

In ons gesprek op 31 mei 2022 hebben wij het onder meer gehad over het werk van ATR en het voornemen van het kabinet om ATR te versterken.¹ Daarbij is geconstateerd dat het adviseren in een vroege fase van het wetgevingsproces een belangrijke oorzaak is voor de effectiviteit van ATR. Uit de evaluatie van ATR bleek dat de ministeries zo'n 75% van onze adviezen oppakken.² Deze bevinding was gebaseerd op een beperkte steekproef. In 2021 hebben wij Sira Consulting een uitgebreider onderzoek laten doen naar de opvolging van onze adviezen. Met deze brief doen wij u dit onderzoek toekomen. Wij hebben een gelijkkluidende aanbiedingsbrief verzonden naar minister van Economische Zaken en Klimaat vanwege haar verantwoordelijkheid voor de coördinatie van het regel-drukbeleid voor bedrijven en naar de minister van Justitie en Veiligheid vanwege haar verantwoordelijkheid voor de wetgevingskwaliteit.

Bevindingen van het onderzoek

Het onderzoek komt tot de volgende bevindingen:

- 67% van de uitgebrachte adviezen van ATR wordt expliciet in de toelichting bij de voorgenomen regelgeving genoemd.
- 53% van de door ATR uitgebrachte adviespunten wordt volledig opgevolgd; 13% van de adviespunten wordt gedeeltelijk overgenomen.
- 23% van de adviespunten wordt gemotiveerd met argumenten niet opgevolgd.
- In 9% van de gevallen is het onduidelijk of de adviezen worden opgevolgd.

De onderzoekers concluderen dat ATR-adviezen serieus worden meegenomen in de voorgenomen regelgeving. Door het opvolgen dan wel het met onderbouwing niet overnemen van ATR-adviezen ontstaat meer transparantie over de gevolgen van voorgenomen wetgeving, aangezien deze beter in beeld zijn gebracht. Dit betekent dat de wetgever over meer en betere informatie beschikt bij de besluitvorming over wet- en regelgeving. De bevindingen zijn in lijn met die uit de evaluatie van ATR in 2020.

ATR hanteert bij zijn advisering een toetsingskader met vier toetsvragen:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2022/01/10/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst>, p. 6.

² <https://www.atr-regeldruk.nl/publicaties/overige/evaluatie-atr-2017-2020>.

3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Uitgangspunt van het toetskader is dat onnodige regeldruk moet worden voorkomen, conform de Aanwijzingen voor de regelgeving.³ Daarvoor is ten minste nodig dat nut en noodzaak van de regelgeving inhoudelijk zijn onderbouwd, er geen minder belastende alternatieven zijn waarmee het maatschappelijke doel ook kan worden bereikt, en de wettelijke verplichting in de regelgeving voor de betreffende maatschappelijke partijen in de praktijk ook werkbaar ("te doen") zijn.

Het onderzoek van Sira Consulting komt tot de bevinding dat de mate waarin ministeries adviespunten opvolgen, verschilt per toetsvraag. Adviespunten met betrekking tot nut en noodzaak (68%), werkbaarheid (64%) en regeldrukgevolgen (70%) worden vaker opgevolgd dan adviezen met betrekking tot minder belastende alternatieven (57%). De oorzaken van deze verschillen zijn niet nader onderzocht. Op basis van onze ervaringen zijn ze echter goed verklaarbaar: het uitwerken van alternatieven is inhoudelijk ingewikkelder en politiek ingrijpender dan het verbeteren van de beschrijving van nut en noodzaak en het verbeteren van de berekening van de regeldrukgevolgen.

Ten slotte constateert Sira Consulting op basis van het onderzoek dat er verschillen zijn in de wijze waarop ministeries met de adviezen omgaan. De onderzoekers constateren daarbij dat dit niet automatisch betekent dat er "goede" en "slechte" ministeries zijn. De achtergronden van de verschillen zijn namelijk niet onderzocht.

Vervolg n.a.v. de bevindingen

Het college wil graag opvolging geven aan het onderzoek. Wij zullen in de toekomst structureel monitoren hoe en in welke mate de adviespunten van ATR worden opgevolgd. Wij merken daarbij op dat deze monitoring beter mogelijk is als ministeries in de toelichting bij hun regelgeving per adviespunt aangeven of en hoe zij daar opvolging aan hebben gegeven. Dit is in lijn met de aanbevelingen van Sira Consulting en met die uit de evaluatie van ATR door Berenschot in 2020. Verder zullen wij de bevindingen van de monitoring bespreken in onze periodieke gesprekken met de bewindspersonen. Dit leidt mogelijk tot inzichten die onze adviezen nog effectiever kunnen maken.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de bevindingen van het onderzoek naar de opvolging van ATR-adviezen over voorgenomen regelgeving.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris

Bijlage: onderzoeksrapport opvolging ATR-adviezen

³ Zie <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005730/2022-04-01>.